

dóellenes intézkedéseket az április 12-én Munkácson tartott értekezleten fogadták el. Máramaros vármegyét és Máramarossziget várost Munkácson a következő tisztségviselők képviselték: dr. Ilinyi László alispán, dr. Gyulafalvi Rednik Sándor, Máramarossziget polgármestere, dr. Tóth Lajos rendőrfőnök, Álgya-Pap Zoltán, Kárpátalja kormánybiztosa mellé beosztott tábornok és Sárvári csendőr ezredes.

A zsidók mozgásszabadságát már majdnem két héttel a munkácsi konferencia előtt korlátozták. Tóth aláírásával a máramarosszigeti rendőrhatalóság április 1-jén a következőképpen szabályozta a zsidók mozgását:

- nem hagyhatták el lakásukat 18 és 6 óra között;
- üzleteiket 40 cm-es sárga csillaggal kellett megjelölniük;
- nem hagyhatták el a várost;
- haladéktalanul távozniuk kellett, ha nem volt hivatalos tartózkodási engedélyük.⁸¹

Április 15-én reggel Ilinyi a megye összes vezető tisztségviselőivel megbeszélést tartott, ahol megtárgyalták a gettósítási folyamat részleteit, köztük a gettók helyének kiválasztását. Aznap délután Tóth Máramarossziget polgári, rendőr- és csendőrtisztségviselőinek ülésén elnökölt, ahol áttekintették a műveletek részleteit. Ezen az ülésen állították fel azt a húsz bizottságot is, amelyet a zsidók begyűjtésével bíztak meg. Mindegyik bizottságban egy rendőrtiszt, két közrendőr, két csendőr és egy köztisztviselő volt.

A máramarosszigeti gettót a város két külterki, elsősorban szegényebb zsidók által lakott részén állították fel. Helyét a Tímár, Kígyó és Ipar utcákban és azok körül jelölték ki egészen a Hajnal utcáig, s hozzá tartozott a Tímár és Ipar utca közötti Kamarai út is. A gettóban hozzávetőlegesen 12 000 zsidó élt, közülük 10 000-nél valamivel több magából a városból. A többieket a szomszédos Dragomérfalvai, Aknasugatagi és Felsővisói járások többnyire cigánylakta falvaiból, Barcánfalváról, Bárdfalváról⁸², Budfalváról, Desenfalváról, Farkasrévről, Gyulafalváról, Kracsfalváról, Nánfalváról, Szerbfalváról, Szurdokról és Váncsfalváról szállították ide.

A gettó rendkívül zsúfolt volt, gyakorlatilag minden szobában, ideértve a pincéket és padlásokat is, 15–24 személyt helyeztek el. A gettó határán lévő épületek ablakait be kellett meszelni, állítólag azért, nehogy a gettó lakói érintkezhessenek a nem zsidókkal. Hogy még jobban elszigeteljék a zsidókat, a gettót szögesdróttal vették körül, s nemcsak a helyi rendőrség őrizte, hanem egy Miskolcra kirendelt, 50 főből álló különleges csendőrség is, Sárvári ezredes parancsnoksága alatt. A gettó pa-